

Tabela wdrażania rekomendacji wynikających z badania pn.: „Ewaluacja innowacji społecznych w ramach Programu Operacyjnego

Wiedza Edukacja Rozwój” – pierwszy raport cząstkowy

Lp	Wniosek	Strona w raporcie	Rekomendacja	Adresat	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Obszar tematyczny	Status rekomendacji
1.	Obszary tematyczne określone w konkursie odpowiadają na najważniejsze potrzeby zdiagnozowane przez inkubatory i grantobiorców. Ich elastyczna forma daje możliwość dostosowania projektu do zdiagnozowanych przez innowatora potrzeb. Wątpliwości budzą wymienione w regulaminie konkretne problemy w każdym z obszarów, tj. w jakim stopniu należy je traktować dosłownie, jako niezbędne.	24-33	Należy utrzymać obecne tematy obszarów wsparcia mikro-innowacji społecznych. Należy podkreślić w regulaminie, że wskazane w każdym obszarze problemy są sugestią i nie stanowią zamkniętego katalogu możliwego wsparcia.	IZ PO WER	W Regulaminie kolejnego konkursu zostanie dodany odpowiedni zapis mówiący o dobrowolności odpowiadania na wskazane najpilniejsze problemy i konieczność odpowiadania na wyzwania danego obszaru.	31.12. 2019r.	Programowa, operacyjna	Innowacyjność oraz badania i rozwój Włączenie społeczne	rekomendacja zatwierdzona w całości
2.	Model inkubacji polegający na funkcjonowaniu inkubatorów, które wspierają oddolne inicjatywy jest oceniany pozytywnie. Tak zaplanowany konkurs umożliwia dotarcie do osób fizycznych i zdobycie dofinansowania na projekt, którego zasadność widzą w potrzebach odbiorców. Wadą jest zgłaszana przez badanych konkurencja w „zdobywaniu grantobiorcy” – niektóre inkubatory musiały organizować dodatkowe tury naboru, by osiągnąć zakładane wskaźniki.	33-43	Należy ograniczyć liczbę inkubatorów. Liczbę inkubatorów należy oszacować biorąc pod uwagę konieczność i finansowanie działania inkubatora sieciującego (OWI) a także możliwości i zasoby zespołu opiekunów ze strony IZ. Należy uwzględnić również fakt, że w obecnym konkursie najwięcej inkubatorów (7) działało w obszarze „Usługi opiekuńcze osób zależnych” w którym skupiało najwięcej innowatorów.	IZ PO WER	Odpowiedni zapis w Regulaminie kolejnego konkursu.	31.12. 2019r.	Programowa, strategiczna	Innowacyjność oraz badania i rozwój Włączenie społeczne	rekomendacja zatwierdzona w całości
3.	W obecnym modelu konkursu nie przewidziano planu i narzędzi służących stworzeniu, zapisanego w regulaminie, ekosystemu innowacji. Takiej roli dotychczas nie pełni Ministerstwo, zaś w budżetach inkubatorów nie ma funduszy na działania, które mogłyby służyć sieciowaniu tych podmiotów, ale również pełnić rolę pomocnego inkubatora w wyjaśnianiu kwestii formalnych i merytorycznych, co skróciłoby również czas oczekiwania na zadawane urzędnikom pytania.	4-45, 58, 76, 83-86, 119, 122-123, 126, 131	Przekazanie zewnętrznemu podmiotowi (jednemu z inkubatorów - samemu lub w partnerstwie) zadań mających na celu sieciowanie inkubatorów oraz pełnienie roli pomocniczej w koordynacji, promocji (w tym wyjaśnianiu niejasności i trudności). Rozwiązanie to odpowie też na zgłaszane przez inkubatory potrzeby spotykania się i poznawania doświadczeń innych inkubatorów. Z jednej strony usprawni to system bieżącej realizacji zadań związanych z wdrażaniem działań inkubatorów, z drugiej zaś odciążą Ministerstwo	IZ PO WER	Wybranie (w wyniku konkursu lub zadania zleconego) jednego inkubatora sieciującego (Ośrodek Wsparcia Innowacji - OWI), którego zadaniami byłoby: 1. Sieciowanie inkubatorów polegające na inicjowaniu i podtrzymywaniu stałej komunikacji między wszystkimi podmiotami (inkubatorami i Ministerstwem), w tym organizowanie spotkań i warsztatów dla przedstawicieli inkubatorów. 2. Zbieranie potrzeb, pytań i trudności, które mają	31.12. 2019r.	Programowa, strategiczna	Innowacyjność oraz badania i rozwój Włączenie społeczne	rekomendacja zatwierdzona w całości

			Inwestycji i Rozwoju, które kontaktować się będzie z jednym podmiotem i zapewni spójność przekazywanych informacji.		inkubatory w związku z wdrażaniem projektów inkubatora - prowadzenie „obserwatorium inkubatorów”, centrum dokumentacji i kumulacji wiedzy o inkubacji innowacji w Polsce. 3. Tworzenie niezbędnych materiałów dotyczących pojawiających się pytań, ale również publikowanie i upowszechnianie w sieci inkubatorów dobrych praktyk. 4. Koordynowanie i współpraca z inkubatorami w procesie upowszechniania innowacji (opisane niżej) 5. Bycie w stałym kontakcie z opiekunami z Ministerstwa odpowiedzialnymi za poszczególne kwestie merytoryczne i formalne. Wybór OWI powinien być dwustopniowy i uwzględniać: A. Spełnienie następujących kryteriów: 1. Wcześniejszy udział w konkursie w latach 2015-2018 i pełnienie roli inkubatora. 2. Doświadczenie działalności przynajmniej w jednym z obszarów tematycznych konkursu. Wymagane co najmniej 3-letnie doświadczenie, polegające na realizacji działań w danym obszarze dla różnych typów odbiorców (organizacji pozarządowych, podmiotów publicznych i prywatnych). 3. Zapewnienie zespołu do obsługi inkubatorów – co najmniej jedna osoba pełniąca funkcję koordynatora OWI oraz jedna osoba, będąca			

					asystentem koordynatora. Koordynator powinien dysponować co najmniej 3-letnim doświadczeniem koordynacji ogólnopolskich projektów. B. Wybór OWI Zaleca się zorganizowanie spotkania z zainteresowanymi podmiotami, które będą ubiegały się o bycie OWI. Celem spotkania będzie: 1. Przedstawienie przez każdego z nich pomysłu na prowadzenie OWI, z uwzględnieniem potrzeb na które OWI będzie odpowiadał, sposobu organizacji sieciowania inkubatorów, oraz wstępnego harmonogramu działań. 2. Doprecyzowanie zadań, które OWI miałyby pełnić i poznanie opinii przedstawicieli inkubatorów na zaplanowany rodzaj wparcia. Do realizacji powyższej rekomendacji niezbędne jest umieszczenie odpowiednich zapisów w dokumentacji konkursowej i zagwarantowanie środków na działania opisane w rekomendacji.				
4.	Ze względu na bardzo dużą różnorodność innowatorów (doświadczenie, umiejętności, potrzeby) wsparcie zaplanowane we wniosku konkursowym niejednokrotnie nie odpowiadało późniejszym faktycznym odbiorcom. Z tego wynikała częsta potrzeba zmian, przesunięć kosztów.	33-44	Rekomendujemy wprowadzenie rozliczania pakietowego, polegającego na oszacowaniu pakietu wsparcia dla jednego innowatora. W ramach kwoty na jeden pakiet możliwe byłoby oferowanie wparcia naprawdę dobranej indywidualnie do potrzeb danej osoby. Pakiety należałoby oszacować na każdy etap projektu oddzielnie, ponieważ każdy etap może wymagać innego podejścia (np. pierwszy etap inkubacji częściej	IZ PO WER	Dodanie odpowiedniego zapisu w regulaminie konkursu.	31.12. 2019r.	Programowa, strategiczna	Innowacyjność oraz badania i rozwój Włączenie społeczne	rekomendacja zatwierdzona w całości

			wymaga pracy wspólnej, po podpisaniu umowy częściej jest to praca indywidualna). Należy uwzględnić możliwość swobodnego przesuwania kosztów do pewnego poziomu (np. 10%) między pakietami.						
5.	Sprawozdawczość założona przez niektóre inkubatory jest zbyt rozbudowana: nie wynika z wytycznych, jest znaczącym obciążeniem zarówno dla innowatorów (zwłaszcza osób fizycznych) jak i samych inkubatorów, które całą dokumentację potem muszą sprawozdawać do IZ.	102-116	Należy uprościć wymaganą dokumentację sprawozdawczą między innowatorem a inkubatorem. Rekomendujemy standard minimum sprawozdawczości, składający się z: 1. oświadczenia o wydatkowaniu środków zgodnie ze specyfikacją innowacji; 2. protokół odbioru wypracowanej innowacji społecznej lub efektu częściowego innowacji społecznej (wraz z efektem częściowym / końcowym) podpisanego przez obydwie strony umowy o powierzenie grantu. W ramach umowy i procedur grantodawca może ich żądać, jednak należy podkreślać, że tego typu rozwiązania stanowią niepotrzebne obciążenie	IZ PO WER	Dodanie odpowiedniego zapisu w Regulaminie konkursu	31.12.2019r.	Programowa, strategiczna	Innowacyjność oraz badania i rozwój Włączenie społeczne	rekomendacja zatwierdzona w całości
6.	Zaplanowane w konkursie etapy wdrażania innowacji są zasadne, ale dotyczą wyłącznie poszczególnych innowacji, a nie działania całego inkubatora. W obecnych zasadach konkursowych (zasadach finansowania projektów) brakuje funduszy na promowanie oferty inkubatora oraz działania mające na celu przybliżenie tematyki potencjalnym chętnym, czym są innowacje społeczne i na czym polega konkurs.	50, 55-59, 123	W ramach etapów wdrażania innowacji należy przewidzieć i umożliwić finansowanie w ramach kosztów bezpośrednich zatrudnienia pracownika, który będzie zajmował się działaniami promocyjno-informacyjnymi. Dzięki temu będzie można dotrzeć do potencjalnie zainteresowanych i zapoznać ich z projektem i możliwością realizacji innowacji oraz zachęcić do wzięcia udziału w konkursach/naborach	IZ PO WER	Dodanie odpowiedniego zapisu w Regulaminie kolejnego konkursu.	31.12. 2019r.	Programowa, operacyjna	Innowacyjność oraz badania i rozwój Włączenie społeczne	rekomendacja zatwierdzona w całości

			organizowanych przez inkubatory.						
7.	Obecna realizacja działań administracyjnych, w tym obciążenie inkubatorów znaczącymi obowiązkami np. związanymi z zebraniem danych uczestników powoduje duże trudności, a także rotacją koordynatorów. Niektóre inkubatory finansują te działania z innych środków (ze względu na niedobory w ramach kosztów pośrednich), inne przerzucają część zadań na innowatorów, jeszcze inne nie wykonują wszystkich zadań w pełnym zakresie. Analogicznie, występuje duże obciążenie inkubatorów w ramach obsługi pojedynczych grantów – dotyczy to szczególnie tych realizowanych przez osoby fizyczne, które nie mają wiedzy i doświadczenia np. w księgowości i nie mają możliwości sfinansowania tej obsługi z kosztów grantu. Jednocześnie inkubator również nie może (nie ma zasobów), a czasem nie ma środków, by taką pomoc pełnić.	57-61, 97-99, 112-113	Należy urealnić obciążenia związane z pracą administracyjną w projektach, ale również tę dotyczącą bieżącego wsparcia innowatorów -np. pracy opiekunów. Do kosztów bezpośrednich należy włączyć takie działania jak: - Praca nad przygotowaniem procedur projektu - Monitorowanie projektów - Prace związane z jakościową weryfikacją produktów wytworzonych przez grantobiorców. Należy również uwzględnić możliwość finansowania kosztów typu księgowość w rozliczaniu pojedynczych grantów (lub uwzględnić te koszty w kosztach inkubatora).	IZ PO WER	Uwzględnienie możliwości finansowania zatrudnienia pracowników do obsługi projektu w ramach budżetu projektu. Umożliwienie finansowania w ramach grantów zadań typu rozliczenia księgowe lub uwzględnienie możliwości dodatkowego wsparcia przez inkubator.	31.12.2019 r.	Programowa, operacyjna	Innowacyjność oraz badania i rozwój społeczne	rekomendacja zatwierdzona w całości
8.	Brakuje jednoznacznych rozwiązań dotyczących sytuacji prawnej finansowania grantu przez osoby fizyczne i grupy nieformalne. Każdy inkubator interpretuje tę sytuację inaczej. Głównie przedstawiciele grup nieformalnych mają obawy dotyczące tego, czy zarówno oni, jak i grantobiorcy w przypadku kontroli nie będą mieli w związku z tym trudności.	33-34, 70-83	Należy przygotować wskazówki jak osoby fizyczne i grupy nieformalne mogą rozliczać przyznany grant (dotyczy kwestii podatkowych). Taki dokument, stworzony we współpracy z inkubatorami, powinien być udostępniany wszystkim inkubatorom.	IZ PO WER	Opracowanie przedmiotowego dokumentu. Zadanie opracowania tego dokumentu należy zrealizować możliwie szybko, jako wskazówki do najbliższego konkursu.	31.12.2019r.	Programowa, operacyjna	Innowacyjność oraz badania i rozwój społeczne	rekomendacja zatwierdzona w całości
9.	Dużym wyzwaniem dla projektodawców w ramach analizowanych konkursów na makroinnowacje jest konceptualizacja i opisanie projektowanych działań innowacyjnych w formie teorii zmiany, tj. w projektach brakuje jednoznacznej informacji, o tym, w jaki sposób zakładane działania adresowane do określonych grup uruchomią określone mechanizmy społeczne, psychologiczne, ekonomiczne, aby zaszła oczekiwana zmiana. W przypadku wielu wypracowanych	Materiał badawczy zebrany podczas tworzenia systemu ewaluacji projektu w ramach konkursu	Należy wyraźnie zobligować potencjalnych beneficjentów do tworzenia i opisanie w swoich modelach teorii zmiany, tj. wyraźnego wskazania przyczynowo - skutkowych relacji, jakie zachodzą między: kontekstem wdrażania, interwencją (działaniami w projekcie), odbiorcami wsparcia, mechanizmami uruchamianymi przez interwencję a oczekiwanymi zmianami. Warto zachęcać beneficjentów, aby teorie zmiany nie opierały się jedynie na syntezie	IZ PO WER	Wyraźne wskazanie w regulaminach konkursów konieczności prezentacji logiki interwencji w formie teorii zmiany dla wypracowanych modeli innowacyjnych. Projektodawcy w ramach opisów modeli powinni wyraźnie wskazywać rodzaj zmiany, którą chcą osiągnąć w krótkiej, średniej i długiej perspektywie wraz ze sposobem ich pomiaru. W większości przypadków chodzi o zmianę zachowań ludzi lub/i instytucji,	31.12.2019r.	Programowa, strategiczna	Innowacyjność oraz badania i rozwój społeczne	rekomendacja zatwierdzona w całości

	modeli nie jest możliwe jednoznaczne określenie, w jaki sposób projekt przyczyni się do zmiany sytuacji zastanej (opisanej w diagnozie). Modele zawierają bardzo dużo technicznych informacji o teoriach wdrażania, ale nie dostarczają wielokrotnie informacji dlaczego, w jakim konkretnie celu dane działania są podejmowane i jakich zmian można oczekiwać (wyrażonych konkretnym miernikiem sukcesu opisującym zmianę psychiczną, społeczną, ekonomiczną, instytucjonalną, której można się spodziewać po wdrożeniu działań w określonym kontekście). Ponadto beneficjenci często utożsamiają wskaźniki powiązane z wdrażaniem (np. liczba osób objętych wsparciem, liczba działań skierowanych do odbiorców) ze wskaźnikami efektu (a więc jednoznacznym opisem, co i w jakim stopniu powinno się zmienić po realizacji projektu) W ten sposób ocena realnej trafności i skuteczności wielu projektów będzie bardzo trudna w praktyce, co negatywnie może wpłynąć na upowszechnianie wyników projektów w innych kontekstach.	u dotycząc ego deinstytucjonalizacji usług świadczonych na rzecz osób z chorobami i zaburzeniami psychicznymi oraz tworzenia założeń badawczych do oceny konkursu dotyczącego przerwania procesu dziedziczenia ubóstwa na obszarach zdegradowanych.	danych zastanych, ale były wypracowywane w partycypacyjnym procesie, np. w ramach warsztatów z grupami odbiorców wsparcia, etc. Takie podejście wymaga zaś wsparcia beneficjentów w tych działaniach przez pomoc ekspercko-szkoleniową.		będących odbiorcami modelu. Opracowanie jasnego przykładu logiki interwencji wraz z procesem dochodzenia do niej (jako praktycznej wskazówki) oraz przeprowadzenie warsztatów dla beneficjentów z tego zakresu.				
10	Przygotowanie założeń ewaluacji dla konkursów post-factum, tj. w sytuacji w której modele są stworzone, wnioski zamknięte a projekty realizowane, rodzi poważne trudności metodologiczne oraz praktyczne (w tym np. problemy z dopasowaniem założeń ewaluacji i wynikających z założeń praktycznych konsekwencji (np. potrzebnych	Materiał badawczy zebrany podczas tworzenia systemu ewaluacji	Należy wyraźnie powiązać proces powstawania modeli projektów innowacyjnych z jednoczesnym wypracowywaniem założeń ewaluacji dla wszystkich projektów w konkursach na makroinnowacje (wariant minimum) oraz zwiększyć znaczenie oceny jakości założonej koncepcji ewaluacji projektu.	IZ PO WER	Opracowanie zapisów regulaminowych konkursów (gotowe założenia minimum ewaluacyjnego jako załącznik do regulaminu konkursu, obligatoryjnie do uwzględnienia w planowaniu działań projektowych). Organizacja wsparcia doradcz-	31.12. 2019r.	Programowa, strategiczna	Innowacyjność oraz Włączenie społeczne	rekomendacja zatwierdzona w całości

	zasobów finansowych i czasu pracy personelu) dla budżetów i procesów wdrażania, które już zostały jednoznacznie określone we WND i umowach.	i projektó w w ramach konkurs u dotycząc ego deinstyt ucjonaliz acji usług świadc onych na rzecz osób z choroba mi i zaburze niami psychicz nymi oraz tworzeni a założeń badawcz ych do oceny konkurs u dotycząc ego przerwa nia procesu dziedzic zienia ubóstwa na obszarac h zdegrad owanych .	Wdrożenie rekomendacji pomoże w lepszym stopniu wykorzystać potencjał ewaluacji na dwóch poziomach, tj. (1) narzędzia dostarczającego informacji o realizacji celów osi i konkursu (ewaluacja minimum odzwierciedlająca zapisy dokumentów strategicznych i oczekiwania IZ wobec danego konkursu) oraz (2) narzędzia weryfikacji wartości samego modelu (tj. narzędzia weryfikującego, czy wdrażanie projektu dostarczyło wiarygodnych dowodów, że model jest rzeczywiście skuteczny i przynosi grupom docelowym te korzyści, które obiecują jego autorzy).		szkoleniowe dla beneficjentów na etapie tworzenia modeli, np. w formie szkoleń czy zindywidualizowanego help-desku.				